Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос –
більш нічого.
А серце б'ється –
ожива,
Як їх почує!..
Тарас ШЕВЧЕНКО

8 (528)
19 лютого
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА: СУД І СУТЬ

ЧИНОВНЕ ЧВАНСТВО, або ВСЯ ЕНЕРҐІЯ – В ГУДОК

Цього разу мовитиму не про політику (про неї чит. 2 стор. «Поміч чи безсилля?»), а про чиновну зверхність і чванство.

Суд першої інстанції в особі судді Івано-Франківського міського суду С. О. Бородовського відмовив у позові гр. В. М. Іваненка про захист честі, гідності та ділової репутації до громадян В. М. Сав'юка, Б. К. Боровича, С. П. Гаха, І. М. Лазора, С. В. Волковоveцького та С. Д. Каспрука на суму 80 000 гривень. Щоправда, в перебігу судового розгляду справи розмір позовних вимог був суттєво зменшений.

Що ж – відмовив так відмовив, мало які справи розглядають нині суди. Та, як на мене, ця справа особлива: державний чиновник вимагав захистити його честь, гідність і ділову репутацію від посягання на них громадських організацій. А суть в тому, що саме громадські організації, які очолюють згадані вище відповідачі, а це: Всеукраїнське об'єднання ветеранів, Всеукраїнське Братство ОУН–УПА, Братство ОУН–УПА Карпатського краю, Спілка офіцерів України, ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і товариство «Меморіал», бачте, посміли звернутися до голови облдержадміністрації з листом, в якому з тривогою констатували, що в час військової аґресії Росії на території України, коли щоденно на війні гинуть наші українські патріоти, потребує поліпшення робота з підготовки молоді до служби в армії. І цією архіважливою державною справою мав би ініціативно займатись сектор з оборонних питань апарату Івано-Франківської облдержадміністрації, який на той час (22.09.2014 р.) очолював В. Іваненко.

Однак, саме цього автори листа не спостерегли. Навпаки... Та не будемо забивати голову посиланнями на Конституцію і різні закони, згідно з якими мав би діяти сектор, назвемо лише кілька позицій, поданих у листі: «в області з 2008 р. відсутній «План підготовки громадян області до військової служби», який має розроблятися й затверджуватися щотри роки (навіть намагання його скласти в апараті облдержадміністрації блокувалось); при спробі розглянути питання підготовки громадян до військової служби на сесії облради чиновники адміністрації внесли пропозицію «Про відсутність підстав для видання додаткових документів чи проведення управлінських дій для покращення допризовної підготовки»; замість пропонованої військово-патріотичної гри «Джура», завідувач сектора оборонної роботи постійно виступав активним прихильником «азарово-табачниківської гри «Зірниця»; п. Іваненко В. М. виступав проти визнання двох останніх жертв НКВД з колючим дротом на шиї (знайдених меморіалівцями при розкопках у с-щі Більшівці – авт.), мотивуючи це тим, що зазначений дріт потрапив до жертв випадково, а ці жертви є наслідком дій УПА»...

І автори просили голову облдержадміністрації вжити заходів щодо ухвалення «Плану основних заходів...» і взагалі поліпшення оборонної роботи в області. Власне, скільки того тексту – лише дві сторінки. Здавалося б, чиновник мав би зустрітись з авторами, з'ясувати, в чому вони мають рацію, а в чому, можливо, й ні. Та ба, в надрах адміністрації народжується відповідь керівникам громадських організацій, в якій не визнаються жодні претензії до роботи посадовців, а в суді – позовна заява аж... на восьми сторінках.

Суд, видається, розібрався в її суті й відхилив, а з облдержадміністрації повідомили, що вже нарешті розроблено й ухвалено «План основних заходів з питань підготовки громадян області до військової служби у 2014–2016 роках», а також про реорганізацію цієї структури задля оптимізації її роботи. Це означає, що громадські активісти таки мали рацію.

Мені ж хочеться лише сказати: ех, якби всю енерґію, яку втрачено на спростування доречної тривоги та скерувати на державну справу, то ситуація в оборонному секторі справді була б належною. Але в цьому випадку, як на лакмусовому папірці, відбилася уся чиновна зверхність, зухвалість, чванство. Бо якщо чиновники так поводятся у вирішенні справи громадської, суспільної, державної, то чого чекати від них, коли б вам довелося звернутись з особистою проблемою?..

Богдан ВІВЧАР

ІНІЦІАТИВА

КОМІТЕТ ЗАХИСТУ УКРАЇНИ ДІЄ!

Відбулося засідання Проводу Івано-Франківської обласної організації Народного Комітету захисту України (НКЗУ).

Її співголова, голова ОО ВУТ «Просвіта», депутат обласної ради Степан Волковецький нагадав, що НКЗУ був створений в 2010 році після приходу до влади режиму Януковича. Він об'єднав більше десятка громадських патріотичних організацій краю задля залучення широкої громадськості до акцій протесту, готуючи її до Майдану.

На цей раз до організації НКЗУ долучились ГО «Народне ополчення Прикарпаття», молодіжна структура «Патріот України», новостворена ГО «Українці Донбасу і Криму», структури, що постали після Майдану.

– Політична і воєнна ситуація в Україні вимагають посилення діяльності цієї координаційної структури, і не тільки в області, а й у Всеукраїнському масштабі, – наголосив С. Волковецький. – А враховуючи факт воєнної аґресії Росії, провідну роль повинна брати на себе Спілка офіцерів України.

За активізацію діяльності НКЗУ висловились голова ОО ВОВ Василь Сав'юк, голова Коломийського МРО «Просвіта» Василь Глаголюк, письменник Станіслав Гринда та інші. Голова Народної ради Володимир Веркалець, зокрема, наголосив, що головним для всіх має стати патріотичне виховання молоді. Інакше всі наші зусилля будуть марними. А ще – утверджувати народовладдя як систему залучення людей до керування державою і відповідальності за неї. А голова Ради демократичних сил Коломийщини Геннадій Романюк наголосив на важливості координації зусиль «Просвіти» і «Правого сектора» у справі підготовки спільноти до захисту України.

Вирішено звернутись до голови СОУ генерала О. Скипальського щодо активізації Спілки у діяльності НКЗУ.

Ухвалено Звернення до краян, яке друкуємо нижче.

ВСІ НА БОРОТЬБУ З ОКУПАНТОМ!

Шановні краяни!

На нашу землю прийшла війна. Уже вкотре московський імперіалізм намагається підкорити волелюбний український народ. Під загрозою опинилися територіальна цілісність, Незалежність нашої держави, мир і спокій на нашій землі. Анексована територія Криму, тисячі жертв на Донбасі, їхня кількість щодня зростає.

Керівництво держави спільно зі світовим співтовариством докладає багато зусиль, щоб у мирний спосіб припинити аґресію, відновити територіальну цілісність України. Однак бачимо, що ці намагання не дають бажаного результату. Тому захист від аґресора зі зброєю в руках сьогодні є єдино можливим, реальним засобом, щоб зупинити зло і захистити Незалежність держави.

Президент України підписав Указ про черговий етап мобілізації. Ми, представники громадських організацій області, звертаємося до наших краян з розумінням поставитися до цього вимушеного заходу. Перед нами стоїть головне завдання – захистити кордони України, життя наших дітей, батьків, наші родини і наше майбутнє. Пам'ятаймо, захист Батьківщини – це право й обов'язок кожного свідомого та відповідального громадянина.

Героїзм наших вояків, той порив доброти і християнської любові, який останнім часом проявився серед дорослих і молоді в широкому волонтерському русі, є великим даром для нашого народу і знаком надії на перемогу сил добра над силами темряви, що вдерлися на нашу землю.

Однак лінія фронту проходить не лише в Донбасі, але і тут, у наших краях. «П'ята колона» нікуди не ділася. Знаходяться люди, які свідомо чи несвідомо сіють паніку, уникають мобілізації чи навіть закликають до її зриву. Такі люди поставили себе за межу закону, вони є в одному таборі з окупантом, допомагаючи йому завоювати нашу землю. Вони отримають те, що заслужили, – ганьбу від людей і покарання згідно закону.

Ми повинні довести усьому світові, майбутнім поколінням, що Україна була, є і буде. І ніхто не сміє важити на нашу Незалежність і свободу.

Сьогодні як ніколи є актуальними гасла:

«Всі на боротьбу з окупантом!», «Україна понад усе!»

Слава Україні! Героям слава!

НАШІ СВЯТА

Я НА СТОРОЖІ БІЛЯ ЇХ ПОСТАВЛЮ СЛОВО...

21 лютого відзначаємо Міжнародний день рідної мови

І хоч не в усіх календарях, навіть виданих після Майдану, воно відзначено (щоправда, про захисників Вітчизни не забули), ми ж пам'ятаємо, що значить для українців рідна мова. Бо ж недарма наш Пророк Тарас на сторожі нації поставив слово. Отож ми скажемо про мову словами видатних людей. Та насамперед нагадаємо цікаву історичну характеристику нашої мови, яку дав знаний польський вчений-лінґвіст Михайло Красульський у праці «Давність української мови» (1879): «Займаючись тривалий час порівнянням арійських мов, я прийшов до переконання, що українська мова не тільки старша від усіх слов'янських, у тому числі, й від так званої старослов'янської, а й від санскритської, грецької, латинської та інших арійських мов...»

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється – ожива,
Як їх почує!..
Тарас ШЕВЧЕНКО

Слово,
чому ти не твердая криця,
Що серед бою
так ясно іскриться?
Чом ти не гострий,
безжалісний меч,
Той, що здійма
вражі голови з плеч?
Леся УКРАЇНКА

Мова – це не просто спосіб спілкування, а щось більше. Мова – це всі глибинні пласти духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніше надбання століть, мова – це ще й музика, мелодика, фарби буття, сучасна художня, інтелектуальна і мисленнєва діяльність народу.
Олесь ГОНЧАР

Мова – втілення думки. Що багатша думка, то багатша мова. Любім її, вивчаймо її, розвиваймо її! Борімося за красу мови, за правильність мови, за приступність мови, за багатство мови...
Максим РИЛЬСЬКИЙ

...Українське слово. Ти частка тих, що вже давно померли, їхня кров живуща, їхня жага нетлінна, безсмертне і величне, як Говерла, багате і дзвінке, як Україна.

Закоханим – ти лагідна, як мати, а недругам – як постріл із гармати. Беру тебе, як скарб, в пісенній вроді з джерел, що не міліють у народі.
Дмитро ЛУЦЕНКО

Мову чудову, глибинне і пружне слово, немов гостру зброю, дав нам народ. Дав цю мову й наказав свято оберігати її чистоту, збагачувати і відшліфовувати до блиску, до гостроти разючої.
Павло ТИЧИНА

ЗАПРОШУЄМО
НА ВІДЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ
У ПРОГРАМІ:

Виступ М. Лесюка – професора, доктора філологічних наук, завідувача кафедри слов'янських мов Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника;

літературно-музична композиція за участю поетів, студентів вищих шкіл, вихованців музичних шкіл міста, переможців Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика та конкурсу героїко-патріотичних творів.

22 лютого, неділя **Початок о 14.00**

ОНД «Просвіта», вул. Грушевського, 18

ДІЯ

УКРАЇНА – В НАТО!

На засіданні Проводу ОО Народного Комітету захисту України (НКЗУ) з участю представників більше десятка організацій ухвалили рішення про створення в області ініціативної групи «Україна – в НАТО». Всі учасники – керівники громадських організацій та активісти погодилися стати учасниками цієї групи, яку очолив народний депутат України 1-го скликання, депутат обласної ради Дмитро Захарук. Вирішено почати підготовку зі збору підписів за проведення Всеукраїнського референдуму щодо підтримки громадянами ініціативи про вступ України в НАТО.

Богдан ВІВЧАР

ТАК ДУМАЮ

ПОМІЧ ЧИ БЕЗСИЛЛЯ?

ЄС в особі А. Меркель та Ф. Олланда домігся перемир'я на сході України. Безперечний успіх дипломатії. Але поки це перемир'я з паперу не стане рельним фактом, варто не поспішати з оцінками.

Тим паче, що в угоді Мінськ-2 деякі пункти насторожують.

Як можна розуміти пункт про позбавлення України контролю за своїм кордоном і передачу цього контролю терористам? Чи узгоджується цей пункт із заявою пані Меркель, про те, що Європа не буде терпіти переділу європейських кордонів?

Непереділ кордонів – це збереження контролю над кордонами кожної європейської країни за кожною незалежною країною. Чи збережено цю рису угодою Мінськ-2?

Таж, реально міркуючи, угода передає ділянку українського кордону під контроль РФ. І то на цілий 2015 рік!

Як це розуміти, дорогі панове?

Що протягом цілого року РФ має необмежене право постачати своїм маріонеткам необмежену військову поміч. Тобто, після певного періоду припинення вогню, терористи можуть почати військові дії проти України, дістаючи потрібне їм спорядження через неконтрольований Україною кордон.

Чи така можливість належить до європейських цінностей?

Як можна у нібито мирній угоді допускати такі шанси одній зі сторін?

Весь конфлікт на сході України був і є можливим через непідконтрольність українського кордону Україні. Зупинити конфлікт на сході можна було б на сампочатку закриттям українського кордону. І якщо Путін домігся від ЄС контролю над кордоном України, отже, він планує в майбутньому і далі вести гібридну війну проти України. І ЄС має бути готовим до Мінська-3, Мінська-4, Мінська-5, які будуть іти в парі з дальшою окупацією України з допомогою донецько-луганських україножобів.

Перемир'я ж, якщо воно буде, Путін використає для ліквідації європейсько-американських санкцій та одержання «Містралей» від Франції, після чого, Донбаський кавардак воскресне з прицілом на інші українські області.

Такий план Путіна, на який він дістав «добро» від ЄС.

Чи це реальний прогноз? Цим перемир'ям ЄС, а за ним і Америка, відкинули інший план, підкидуваний нам історією. А план цей такий:

Порушника норм співжиття на планеті – нового Гітлера – треба знешкодити раз і назавжди. Це не може зробити один ЄС, чи одні США. Тут треба діяти спільно усім світом. І поки існує Україна, яка веде бій з Гітлером, треба надати Україні зброю, що нею вона може захистити свою Незалежність і заразом якоюсь мірою послабити Гітлера, якого дальші європейсько-американські санкції доведуть до цілковитого краху.

З Гітлером світ не позбудеться воєн.

Гітлера треба знешкодити.

Це треба зробити для науки усім світовим гітлерчукам.

Цей шанс наразі не підтримано.

Шанси, які дає історія, не можна нехтувати. Знехтуємо – програємо.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ВЛАДА І ЦЕРКВА

КОНСОЛІДУВАТИ СУСПІЛЬСТВО

Відбулася зустріч керівництва облдержадміністрації та ієрархів Церков на Прикарпатті. Сторони зійшлися на тому, що консолідація суспільства у боротьбі з ворогами Української держави на сьогодні є найважливішим завданням. Саме для цього повинні об'єднати всі зусилля влада, духовенство і громадськість.

У зустрічі взяли участь голова Івано-Франківської облдержадміністрації Олег Гончарук, Івано-Франківський митрополит архієпископ Володимир Війтишин (УГКЦ), митрополит Галицький архієпископ Андрій (УАПЦ), митрополит Івано-Франківський і Галицький архієпископ Іоасаф Василиків (УПЦ КП), єпископ-помічник Івано-Франківської архієпархії УГКЦ владика Йосафат Мощич, Коломийсько-Чернівецький єпископ-ординарій владика Василій Івасюк (УГКЦ), єпископ Івано-Франківський і Коломийський владика Тихон (УПЦ), а також колишній народний депутат України двох скликань Зіновій Шкутяк.

«Сьогодні настав час, коли кожен громадянин України має бути готовий стати на захист своєї держави, її Незалежності, свободи і суверенітету. Й тут велике значення мають не тільки військові навички бійців, а й усвідомлення громадою свого обов'язку захищати рідну землю, домівку, родину», – зазначив Олег Гончарук. Він звернув увагу на значну просвітницьку місію, яку виконує Церква, її роль у вихованні молоді й формуванні патріотичної свідомості громадян, душпастирську працю священства на парафіях, й особливо – служіння капеланів у зоні бойових дій, у військових госпіталях та лікарнях.

«Наша Церква завжди виховувала й виховує своїх парафіян у дусі патріотизму. Захист своєї Батьківщини є обов'язком кожного громадянина. Якщо ж сьогодні не зупинити ворога на сході, завтра він може прийти і сюди», – зазначив владика Володимир Війтишин.

Як сказав митрополит Галицький владика Андрій, нині на сході України гине цвіт української нації, тому обов'язок Церкви – консолідувати народ. Слушним було й критичне зауваження владики Андрія: «Влада 25 років не допускає Церкви до школи, а звідки візьметься тоді патріотизм?».

Владика Іоасаф, своєю чергою, наголосив на важливості підтримки і допомоги військовослужбовцям, які повертаються на ротацію додому. Важливо, щоб така допомога була матеріальною і психологічною та духовною.

Учасники зустрічі наголосили на неприпустимості фактів розпалювання ворожнечі в державі, засудили провокації, спрямовані на деморалізацію суспільства, в тому числі й ухиляння від призову, а також закликали краян утриматися від гучних святкувань і забав в умовах військового конфлікту, коли щодня на східній Україні, захищаючи суверенітет держави, гинуть наші герої. У час війни будьмо уважні.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Призовний вік підвищили до 27

Президент Петро Порошенко підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку проходження військової служби та питань соціального захисту громадян України, які проходять військову службу під час особливого періоду». Його Верховна Рада ухвалила 15 січня. Він передбачає підвищення призовного віку до 27 років та зменшення кількості підстав для отримання громадянами України відстрочки від проходження строкової служби.

Пожежна – у подарунок

Німецьке місто Штарнберґ подарувало Івано-Франківську сучасну пожежну машину.

За словами міського голови Віктора Анушкевичуса, в рамках обміну досвідом з іноземними колеґами представники міста відвідали німецьке місто Штарнберґ, звідки і привезли пожежну машину, її передано через Товариство Червоного Хреста України як гуманітарну допомогу, оскільки таким чином спрощується процедура розмитнення.

Вартість становить до 350–500 тисяч євро. Вона в доброму стані.

Як кажуть працівники пожежної частини, такої техніки вони ще не мали.

Німці також передали кілька комплектів інвентаря, бойового одягу і взуття для пожежників, каски та рукавиці, респіратори, ліхтарики та прожектор, інші інструменти і витратні матеріали.

Тролейбус подорожчав

Проїзд у тролейбусах Івано-Франківська подорожчав на 50 копійок і становить 1 грн. 75 коп.

Нагадаємо, що директор КП «Електроавтотранс» Леонід Яковець пояснив необхідність підвищити тарифи на проїзд у тролейбусах зростанням вартості запчастин і мастил – на 40 відсотків та електроенергії, інших експлуатаційних витрат – на 15 відсотків.

Допоможім кіборгу з Калуша

Допоможімо 23-річному жителю Калуша, вихованцю «Пласту» Станіславові Стовбану. Хлопець служив кулеметником у 80-ій аеромобільній бриґаді. Під час боїв 20 січня у Донецькому аеропорту йому плитою привалило ноги. Станіслав опинився в одній із донецьких лікарень, де йому ампутували до коліна ліву ногу. На правій – відкритий, перелом. Дякуємо Богу – її лікарям вдалося врятувати.

Родина Станіслава накопичує кошти для лікування та протезування. Пластуни Івано-Франківщини звертаються до всіх небайдужих із проханням допомогти хлопцеві. Подаємо **номер картки матері Станіслава – Стовбан Галини Василівни – у «ПриватБанку»: 4149 4978 1631 2393.**

КАДРИ ВЛАДИ

За погодженням з Адміністрацією Президента та Кабінетом Міністрів України відповідно до розпорядження голови Івано-Франківської облдержадміністрації Олега Гончарука від 3 лютого ц. р. призначено заступників голови облдержадміністрації.

Першим замом голови облдержадміністрації офіційно став Сергій Басараб, а заступником голови облдержадміністрації – Ігор Пасічняк. Сергій Басараб закінчив Івано-Франківський інститут нафти і газу, працював на керівних посадах у будівельній галузі, обраний депутатом Івано-Франківської міської ради. Ігор Пасічняк здобув вищу освіту в Прикарпатському університеті ім. В. Стефаника, закінчив магістратуру державної служби при Івано-Франківському державному технічному університеті нафти і газу, має досвід роботи в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування, зокрема, у сфері інформаційної діяльності та комунікації.

* * *

Відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації Олега Гончарука на посаду директора департаменту освіти і науки облдержадміністрації призначили Віктора Кімаковича. Новий освітній чільник закінчив Львівський державний університет ім. І. Франка. З вересня 1994-го по серпень 2001-го працював учителем біології та рідного краю в Івано-Франківській школі-ліцеї № 23. У 2001–2006 роках керував ГО «Інститут розвитку міста». Впродовж 2000–2007 рр. перебував на посаді заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів Івано-Франківської міської ради. У 2007–2015 роках – очолював Благодійний фонд відродження та розвитку «Наш Станиславів».

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

Громадський комітет у Норт-Порті, Флорида, величаво відзначив 97-мі роковини Злуки земель України концертом-бенефісом у церковному приміщенні Входу в Храм Пресвятої Богородиці. Свято почалося внесенням американського й українського прапорів ветеранами Посту № 40, який очолює полк. Роман Рондяк, та представниками українського війська. Всі присутні проспівали американський та український гімни.

Урочисте слово виголосила проф. Віра Боднарук. Вона окреслила перебіг подій від найдавніших часів до 1918–1919 рр. Згадала сьогоднішню ситуацію в Україні, коли на сході України українські воїни захищають цілісність території України від терористів і російських аґресорів.

Про Злуку земель України у 1918–1919 роках згадує поет Олександр Олесь у вірші «Яка краса: відродження країни!». Вірш

ПРИКЛАД ВІДРОДЖЕННЯ КРАЇНИ

декламувала Юлія Лопанчук, яка нещодавно закінчила правничі студії в університеті «Острозька академія». А вірш Дмитра Павличка «Іде сніжок», написаний 30 листопада ц. р. під впливом сучасних боїв на сході України, декламувала Ірина Стрілка. А потім були пісні, вітання від українських воїнів, слова подяки…

Віра БОДНАРУК, *Громадський комітет*

ФЕЙЛЕТОН

ІМПЕРІЯ П'ЯНІЄ

В Росії ейфорія – подарунок від Путіна: «водка» в імперії здешевіла. Зниження ціни на національний продукт відбулося за складних політичних та економічних умов, коли курс долара сягнув небаченої висоти – майже сімдесят «рублей» за долар. Різко піднялися ціни на все. І тут – з царського плеча несподіваний «подарок» від Путіна.

З одного боку, цим володар Російської імперії хоче продемонструвати силу економіки РФ та цілковиту зневагу до американських та європейських санкцій, вжитих за терористичну діяльність Путіна стосовно України. Та, знаючи ментальність північного сусіда, не важко зрозуміти, що таке рішення імператора «всея Русі» має глибокий внутрішній зміст і є потужним далекоглядним кроком наввипередки. Короткий екскурс в минуле загниваючої імперії є підтвердженням цього.

У недалекому минулому попередні спроби правлячої комуністичної кліки імперії пригасити жагучу потребу росіян в алкогольній вакханалії неодноразово терпіли поразку.

В часи Горбачовської перебудови черговий наступ на розквіт алкогольного споживання завершився цілковитим провалом.

Боротьба зі спиртним та з алкоголізмом, підвищення ціни на алкоголь викликали невдоволення широких верств населення та стихійні бунти, що знайшло відображення у фольклорі:

Водка была – пять, а стала – восемь!
Все равно мы пить не бросим!
Если станет больше –
Сделаем как в Польше!
Ну, а если двадцать пять?
Будем снова Зимний брать!

Окрім гумору, цей фольклор має політичний зміст як серйозне попередження владі.

«Сделаем как в Польше» – історична паралель на події в цій країні, пов'язані з Лехом Валенсою і незалежною профспілкою «Солідарність», яка консолідувала польське суспільство у боротьбі з ненависною комуно-імперською владою.

Ну, а щодо «Зімній брать» – це прямий натяк на історичний досвід, коли внаслідок жовтневого п'яного бунту було вбито царя.

Якщо кажуть, що історія нічого не вчить, то в цьому випадку таки декого вчить. Різке зниження ціни на «водку» – рефлексія Путіна на випередження, спровокована страхом за своє майбутнє. Путін таким непопулярним з моральних підстав методом намагається зупинити невдоволення народу погіршенням його економічного стану та підняти свій рейтинг, значне падіння якого викликане крахом економічної політики Імперії зла.

«Водка» для російських політиків відіграє роль не тільки тактичного, а й стратегічного продукту.

Цілком зрозуміло, що сп'янілий від дешевої «водкі» російський локшиноман із задоволенням проковтне все, що брехлива Путінська пропаґанда через свого Геббельса – Дмітрія Кісєльова подасть йому на закуску.

Імперія зла тріщить. І для її єдності імператор «всєя Русі» взяв на озброєння примітивну концепцію єднання навколо «водки» як національної ідеї, яка консолідує народ. Треба розглядати її і як привабливу спокусу від Кремля для українського народу, що висить на гачку, на противагу його стремлінням до європейських цінностей.

Станіслав ГРИНДА

У НД «ПРОСВІТА»

МАЙДАН У СЕРЦЯХ І У ВІЧНОСТІ

У НД «Просвіта» відбулася урочистість «Герої не вмирають» на згадку про Небесну сотню і тих, хто віддав життя за Україну. Її ініціатором став громадсько-християнський рух «Клич».

Перед молитвою, яку провели отці Орест й Іван, ведуча закликала учасників: «Люди, бережіть серця свої, щоб не стали каменем! Розбудуйте в душах Божий храм, щоб не повторити великий гріх!»

Після молитви і Славня о. Орест Путько нагадав, що ми вшановуємо пам'ять усіх полеглих за Україну, а їх – тисячі й мільйони: і в часи УНР, голодоморів, боротьби з фашистським і російським окупантом... Сьогодні ж це – герої-майданівці і бійці АТО... Отець Орест служив капеланом у шпиталях на Харківщині й переконаний, що попри критичність воєнної ситуації ми вже перемогли, бо і на сході, і в центрі, як і на заході, на гасло «Слава Україні!» тисячоголосо чуємо відгук: «Героям слава!» А ще він відчув, що російськомовний Харків має українську душу...

Науковий працівник Музею визвольних змагань Петро Ганцюк роздумував над тим, що Майдан і його діяння уже стають історією, але уроків тих ми не маємо забути. Адже народ повстав проти зла і його уособлення у тодішній владі. Та і нині маємо боротися проти зла кожною доброю справою, патріотичним вчинком, навіть пожертвою...

А потім учні 3-Б класу Тисменицької загальноосвітньої школи під мелодію поезії Володимира Сосюри «Любіть Україну» розпочали святочне феєричне дійство, переплітаючи пісні декламацією віршів, нагадуванням про спільну й особисту відповідальність за долю України. До неї нас спонукає пам'ять про всіх Героїв, які поклали свої голови за наше майбутнє. Пам'ять гуртує живих, дає силу, мудрість, наснагу і зміцнює волю для утвердження власної держави на власній землі...

На завершення керівник Клубу обдарованих дітей «Просвіти» Руслана Денега виконала пісню на слова Івана Франка «Оживемо, брати!», а Ольга Яловенко заспівала «Молитву».

* * *

А вчора в пам'ять про Героїв Небесної сотні вулицями Івано-Франківська пройшла смолоскипна хода молоді, а на Меморіальному цвинтарі відбулася панахида за тими, хто відлетів у засвіти з Майдану і полів війни на сході.

Теодор ДРОВНИЧ

ДО ПЕРВНІВ

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР НА 2015 РІК

Важливі історичні події українці нарешті відзначатимуть на державному рівні

Уперше Верховна Рада України ухвалила цілісний історичний календар на рік. Замість сотні розрізнених постанов про відзначення пам'ятних дат, на підтримку ініціативи Українського інституту національної пам'яті про створення історичного календаря, від 11 лютого діятиме Постанова «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2015 році». Також буде створено організаційний комітет, який відповідатиме за втілення заходів.

«Досі депутати ухвалювали сотні постанов про відзначення пам'ятних дат. Тепер це все зібрано в одному концептуальному документі, – пояснює голова Українського інституту національної пам'яті **Володимир В'ятрович**. – Важливо, що буде створено організаційний комітет, який відповідатиме за втілення заходів».

За словами голови Українського інституту національної пам'яті, це стало можливим завдяки співпраці з народними депутатами, зокрема головою комітету з питань культури та духовності **Миколою Княжицьким** та громадськістю, зокрема ініціативою Реанімаційний пакет реформ.

Володимир В'ятрович наголосив, що історичний календар є важливим інструментом відновлення та збереження національної пам'яті.

«Спільне відзначення пам'ятних дат консолідує суспільство, актуалізує найважливіші події нашого минулого через їхнє спільне пригадування. Крім того, вшанувати пам'ять державних, військових, культурних чи наукових діячів важливо для виховання молодого покоління на прикладах найкращих наших земляків», – додав голова УІНП.

Органи місцевого самоврядування можуть розробити й затвердити переліки пам'ятних дат і ювілеїв 2015 року, що відзначатимуться на місцевому рівні, попередньо погодивши їх з Українським інститутом національної пам'яті.

Серед інших дат цього року Україна відзначатиме 25 років проголошення Декларації про державний суверенітет України (16 липня) і початку Студентської революції на граніті (2 жовтня), 70 років перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (8–9 травня) і 70 років завершення Другої світової війни (2 вересня). Окрім того, 29 квітня – 4 травня виповнюється 100 років боїв за гору Маківка між підрозділами Українських січових стрільців та російською армією під час Першої світової війни...

Н. К.

ЕСЕЇ ВІЙНИ

ДЯКУЮ ЗА ДОПОМОГУ!

Дорогі друзі! Пересилаю нариси волонтера Лесі Борсук-Янковської, яка разом із чоловіком доставляє у тому числі нашу з вами допомогу бійцям на фронт. Прошу почитати в кінці нарисів, що ще потрібно бійцям і дуже прошу вас взяти участь у формуванні нової партії допомоги. Надіюсь на ваш патріотизм, вашу людяність! Треба, друзі, дуже треба допомогти, хто чим зможе! Виходьте на зв'язок! Підключайте своїх друзів і рідних.

Ще раз вдячний за лікарські засоби Сергію Борзенкову і Богдану Ушкевичу!

З повагою і слава Україні – Роман НИКИФОРУК

* * *

«Без пригод?» – запитують після повернення. – «Угу».

І тоді згадую, ...як щоразу дорогою до чергового підрозділу намотували щонайменше по три кола, блукаючи покоцаними танками дорогами, як посеред поля зустрічали дивних «місцевих», які не знають, яке це село...

...як «несподівано» закінчується бензин, а ми навіть не знаємо, в степу, на чиїй території ми. Проколотими колесами взагалі нікого не здивуєш на чудових східних шляхах...

...як три години виглядали хлопців з Мар'їнки на трасі Курахово–Донецьк. А вони під обстрілами добиралися до нас на авто, яке постійно глохло – заради нашої безпеки. І щоб отримати такі необхідні: генератор, продукти, медикаменти, зібрані й передані нам паном Романом Никифоруком та його побратимами, мандарини, біноклі тощо...

...як знову майже містичні Галицькі леви з'являються дуже вчасно (це, схоже, вже наш оберіг), перш ніж ми остаточно «запригодимось» кудись не туди...

...як їли військові макарони в хаті, де й досі стоїть колиска немовляти, яке на четвертому дні життя змушене було разом із батьками залишити домівку й тікати від «привітів» «визволітєлєй»...

...як до останнього сподівалися, а раптом нас таки пропустять ближче до Дебальцево, щоб хлопцям не лише вручити необхідне (рації, нічник, лопати, сокири, бензопилу, сухі борщі та супи – хітсезони від Кулінарної сотні столиці, медикаменти, дощовики, тактичні рукавички тощо), але й обняти, передати трохи позитиву й віри. А довелося частину залишити на базі, а частину забрати назад, і лише в телефонному режимі, коли нарешті вийшли на зв'язок, пообіцяти: «До найшвидшої зустрічі!» ...

...як вручили такий довгоочікуваний нічник, берці, бушлати, джгути-турнікети і тактичні окуляри артилеристам 55-ки, які ходили в літніх цивільних туфлях (!), зогнилих і обгорілих бушлатах і досі були «сліпі»...

...як раділи київським номерам земляки на блок-постах Артемівська і запрошували в гості на Солом'янку, Троєщину, Теремки...

...як влаштовували співи просто посеред дороги, змушуючи вантажівки нас об'їждати. Адже це дрібнички у порівнянні з тим, звідки повернулися хлопці на бетеері, для яких з усмішками співали й роздавали гостинці...

...як вперто посеред ночі шукали дерев'яні «їжаки» – єдиний орієнтир для зустрічі...

...як у темряві виглядали на незнайомому перехресті хлопців на «нормальному» авто. А вони приїхали на бензовозі, бо це єдина машина «на ходу», окрім танків. Inga Kiev передали братику все по списку: генератор, ґумові чоботи, примуси, сигарети, їжу, ліхтарики, батарейки, знеболювальне в шприц-тюбиках... Перевірили – настрій бойовий, жартують, шапка, бронік є, і навіть шолом десь на території. Взяли «на олівець» змінну форму і різні дрібнички...

...як вони соромились тиснути нам руки, бо чорні від машинної оливи й мазуту, а ми відмахувались і цілували в таку ж замурзану щічку наших захисників...

...як раділи можливості потиснути якомога більше таких же темних від «праці» й таких рідних рук...

Але які ж це пригоди? Це нормальний шлях на схід розбалуваних навігаторами киян, які все ще вірять, що там ця штукенція працює. А ще в те, що мікроавтобуси роблять з ґуми, тому вони гарно розтягуються, аби вмістити все необхідне і в те, що, незважаючи на всі труднощі, випробування, ми таки переможемо! Так хлопці сказали – а я їм вірю.

Слава Україні та її мужнім захисникам!

Дякую за допомогу всім небайдужим патріотам України!

Леся БОРСУК-ЯНКОВСЬКА

ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ ПОТРІБНІ: бушлати, військові куртки для артилеристів, берці, тактичні окуляри, протизастудні засоби, вітаміни, знеболювальне «Налбуфін» в шприц-тюбиках, фрукти, ліхтарики ручні світлодіодні, прилад нічного бачення, бінокль, домашня випічка, страви (вареники, зрази, пиріжки, тістечка), цукерки, сигарети, талони на дизельне пальне.

Хто може долучитись коштами:

Картка Приват для потреб військових: 5168 7553 9971 4233, Янковський К. В.

Хто хоче передати готівку:

тел.: 066 17 66 222 Леся Борсук-Янківська,

тел.: 050 685 79 19 Роман Никифорук.

Разом ми – сила!

НАВІЯНЕ

СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Тарас Шевченко

У багатьох українців дуже сильно простежується якесь садомазозадоволення од чужинецького. Коріння цієї збоченської любові росте з часів окупаційних: польських, австрійських, російських... Є тут елемент поклоніння для рабської самовтіхи перед чужим. А ще – властивість пристосуватися і вгодити власть імущим для власного блага. І аж настільки, що це стало рисою нашого менталітету.

І нині це може проявлятися у фетишизації іноземного. Ніхто не каже, що не треба запозичувати найкращі зразки іноземного: літератури, музики, кіно, малярства, захоплюватися цим, збагачувати себе здобутками людства у царині культури й освіти.

Але не забувати при цьому своє, втрачаючи власну ідентичність.

Зараз час України, її мови, культури, освіти, мистецтва. Час її розвитку й досягнень, щоб не капітулювати навіть у період війни.

Але скажімо, чи так вже необхідно вживати іноземну мову для позначення кав'ярень, крамниць, бутиків? Розумію, що є певні бренди і їх треба зберегти, але чому на вивісках жодного слова українською? Чому не дотримується закон про мову?

Бачив багато країн Європи і, повірте, ніде не помітив жодного слова українською чи російською. Чи, скажімо, у Берліні – англійською, а в Парижі – німецькою, або у Афінах – французькою. Там шанують рідну мову.

А як легко ж засвоюємо чужі свята, всякі там Геловіни чи навіть День закоханих – комерціалізоване свято на радість крамарям і досаду закоханих чи тих, що вдають таких (бо ж витратиться треба). Може, 8 Березня не чужинецьке свято? Якби не радянсько-російська влада, хтось би про нього знав? Святкували б нині реанімоване Свято Матері. Побачите, що багато хто і 23 лютого (у час війни з Росією) буде відзначати. Видно, що є правда у словах: кошмар предків тяжіє над умами сучасників. Отак і живемо: однією ногою – в минулому, другою – в сучасному, десь у своєму, а решта – чуже нам любе. Позбуваймося кошмарів.

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

ПОСТАТІ

КЛИМ ПОЛІЩУК І ГАЛИЧИНА

(Поч. в № 6, 7)

Головний герой твору – старий Гриць, батько загиблого борця за волю України, з гіркотою і болем душевним промовляє: «...Був син – воля взяла, було добро – чужинці розтягли, сита земелька родити не хоче, а стара на той світ пішла...»

Та закута в більшовицькі кайдани, обкрадена зайдами Україна ще прокинеться на нову збройну боротьбу: бо живі, безсмертні тіні її синів-борців...

...Отож, «старий Гриць дивиться в далечінь на обрій і шепоче:

– Дивіться! Дивіться!..

Напружили господарі зір і аж долонями очі позаслонювали. Бачать: хтось велетенський, не-то чоловік, не-то військовий, не-то привид сунеться в сонячнім мареві, і ніяк розібрати – чи він підходить чи відходить! Видно, що босий, без шапки, але в шинелі і з рушницею на плечах...»

Цією присвятою О. Грицаю – автору поезії «До України», присвяченої українським дівчатам-стрільцям, Клим Поліщук немовби веде довгу і щиру розмову про мужніх, відчайдушних, жертовних синів і доньок України з Дніпра і Дністра – отаманшу Марусю Соколовську і дівчат-стрільців УСС – Олену Степанівну і Софію Галечко. Слід зазначити, що темі національно-визвольної боротьби українського народу 1917–1921 рр. і тим жертвам, які він поніс у цих кривавих битвах, Клим Поліщук залишається вірним до кінця свого життя.

В Галичині 1922 р. побачили світ його літературні твори «Червоне марево» і «Манівцями», 1923 року – «Світ червоний», «Архангельський лист», спогади «З виду революції», фраґменти спогадів про «літературний» Київ 1919 р.». 1925 року він завершує свій великий драматичний твір – старокиївську леґенду в 4-ох явах «Гад звіринецький». І надалі плідно співпрацює з галицькими виданнями.

В «Українському інваліді» 1923 року К. Поліщук публікує новелу «Могила невідомого», у липневому числі журналу «Світ» за 1925 рік надибуємо його поезію «Дівчатка» з циклу «Місто» – про невеселе життя жінки в жорстокому світі міста з його джунґлями насильства, зла, черствості, злоби, підлості, неправди.

...Там, де гірляндою низка вогнів,
Саме на розі, – дівчатко.
Глянув я в очі і враз онімів:
...Гріла в лахміттю дитятко... – з розпачем і болем говорить поет.

На сторінках «Світу» за 1 жовтня 1925 року (ч. 12) читаємо його ж чергову глибоко психологічну новелу – з «волинських оповідань», каже письменник, – «Петро Довбенюк» – про безпросвітне життя робітників «чорної смолярні пана Сосновського», скалічене життя і трагічну долю «паляча» на смолярні Петра Довбанюка: у безнадії, у відчаї він кидається у палаючу смолярню...

* * *

...На літературно-публіцистичній ниві у Львові Клим Поліщук працює напружено і натхненно. Його твори із ще гарячого горна національно-визвольної війни реґулярно з'являються на сторінках львівських часописів. Одночасно він виступає і в ролі журналіста-видавця: від липня 1923 року очолює і редаґує газету «Український еміґрант». Спочатку часопис видається як літературно-суспільний двотижневик, присвячений справам української еміґрації і реемігрції, а з 1 листопада 1923 р. – як літературно-просвітня ілюстрована газета. При часописі як додаток видається і «Бібліотека «Українського еміґранта», де стараннями Клима Поліщука були опубліковані багаті матеріали до історії української еміґрації в Америці – Північній і Південній, а також цікаві «Спогади **Агапія Гончаренка,** українського козака-священика».

Автором численних публікацій в часописі – передовиць, нарисів, репортажів, розділу гумору і сатири «Теревені» (автором якого був Клим-Клин) – був сам Клим Поліщук.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

ЮВІЛЕЇ

МІРКА ЖИТТЯ

У ці дні відзначає свій ювілей наш колеґа по перу і просвітянській праці **ДМИТРО ЗАХАРУК.**

Народився наш побратим у с. Задубрівці Снятинського району. Закінчив Коломийське педучилище (1958), заочно чотири курси філологічного факультету Дрогобицького пединституту ім. І. Франка і факультет журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка (1972); Вищу партійну школу при ЦК КПУ (1981). Учителював у школах Івано-Франківської і Львівської областей, працював у газетах «Перемога» (м. Перемишляни Львівської обл.) та «Прикарпатська правда» (м. Івано-Франківськ, 1970-ті), власним кореспондентом ТАРС-РАТАУ в Івано-Франківській області (1982–1986), відповідальним секретарем Івано-Франківської обласної організації Спілки журналістів України (1986).

У 1987 р. працював в аґрофірмі «Прут» (с. Підгайчики Коломийського району) народного депутата СРСР Василя Михайловича Ткачука, заснував першу на теренах СРСР леґальну демократичну газету «Аґро». Цей часопис, спроектований і керований Дмитром Захаруком, набув величезної популярності не тільки в Галичині, а й у Києві, став зародком нової періодики. В «Аґро» публікувалися нечувані для того часу матеріали на тему української минувшини, культури, фольклору й етнографії, а також на тему національно-визвольних воєн українців у XX столітті. «Аґро» була негласним органом обласних організацій Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка і Народного руху України (НРУ). Газета провела величезну мобілізуючу роботу у боротьбі за Незалежність України.

Сам же Дмитро Захарук став одним із зачинателів Товариства української мови, Народного руху України, Демократичної партії України, він – член ради і виконкому Івано-Франківської крайової організації НРУ, секретар Коломийської територіальної організації НРУ «Покуття».

Народний депутат України першого скликання, депутат Івано-Франківської обласної ради першого демократичного скликання, голова виконкому Івано-Франківської обласної ради (1990). Відмовившись від посади голови облвиконкому, перейшов на постійну роботу у Верховну Раду. Секретар постійної Комісії Верховної Ради з питань бюджету, фінансів і цін, секретар Комісії з проблем впровадження національної валюти, член першої Конституційної комісії (1994–2010).

Керівник Секретаріату НРУ (1994). Депутат Івано-Франківської облради від Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» (від 2010 р.). У червні 2010 разом із С. Волковецьким очолив Івано-Франківський обласний Народний Комітет захисту України (НКЗУ), структуру, виразно опозиційну до режиму В. Януковича.

Є ініціатором та автором просвітянської програми «Нова українська родина». Успішно веде цей напрям в обласному об'єднанні «Просвіта».

Д. Захарук є автором багатьох публіцистичних статей і літературних творів у періодиці. Видав ряд книжок. Зокрема, повість «Нелегкий і легкий хліб», роздуми «Сонячна дорога України», «Нова українська родина», збірки оповідань, есеїв і публіцистики, новел, а ще – роман «Осінні проліски (рефлексія Максима). Роман перший. Як сниться жито» та ін.

Отож з роси і води, пане Дмитре!

Многая і благая літа!

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Івано-Франківські обласне і міське об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка щиро вітають просвітян з ювілеєм:

із 75-річчям –

Дмитра ЗАХАРУКА, заступника голови обласного об'єднання і члена Правління МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка,

Марію ПРОХАСЬКО, активістку-просвітянку

та з днем народження:

Анатолія АНДРУСЯКА, члена Правління товариства,

Богдана ВІВЧАРА, члена Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, головного редактора газети «Галицька Просвіта»,

Василя ГУКА, почесного просвітянина,

Ореста ІВАСИКА, члена Правління товариства,

Наталію СИНИЦЮ, відповідального секретаря,

Станіслава ШУМЕГУ, члена Ради МО товариства,

Михайла ЮСЬКІВА, заступника голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, директора ТзОВ ВГЦ «Просвіта».

Своєю багаторічною плідною працею, діяльною участю у важливих громадсько-політичних заходах, своєю людською щедрістю ви зробили й робите значний особистий внесок у процеси духовного відродження України. Знаємо й високо цінуємо вашу самовідданість і просвітницьку працю на благо України.

Прийміть від нас слова щирої вдячності за вашу працю розуму і серця, спрямовану на формування Української держави, активну життєву позицію і діяльність зі створення надійної духовної та інтелектуальної основи розвитку суспільства та особистості.

Від душі бажаємо міцного здоров'я, творчого натхнення і многих благословенних літ!

З роси і води!

Голова ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, голова ІФ МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО

* * *

Щиросердечно вітаємо добру і благородну людину – відповідального секретаря Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

Наталію СИНИЦЮ
з днем народження.

Хай вроджений просвітянський дух і надалі, на довгі-предовгі роки, кличе Вас до поступу вперед, до праці за кращу нашу українську долю! В дусі цього тривожного часу живіть у відстоюванні ідей української свободи й людяності.

Нехай Ваша праця буде приписом любові до Бога й глибинної пошани до людей. Міцного Вам здоров'я та многих благословенних літ!

З повагою і вдячністю від імені просвітянських осередків – колеґи багатьох років співпраці Богдан СУШЕВСЬКИЙ, Марія ТУРЧИН і Тетяна ФІҐОЛЬ

КОНКУРСИ

ЗАДЛЯ РОЗВОЮ КРАЮ

Щороку обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка оголошує конкурс на здобуття премії імені Марійки Підгірянки. Цьогоріч ми теж не відходитимемо від традиції і чекаємо на учасників конкурсу, результати якого будуть підбиті 15 квітня.

Конкурс проводиться в чотирьох номінаціях: **література**, **публіцистика**, **мистецтво**, а також – за **активну просвітянську роботу**. Отже, чекаємо на вас, літератори, митці, публіцисти, художники, громадські активісти.

Звертатимемо увагу на вашу участь у просвітянській роботі. Адже право рекомендувати вас мають Правління районних, міських та обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка. Не забудьте додати стислу анотацію, довідку про автора, витяг із протоколу первинного осередку «Просвіти»!

Чекаємо на ваші роботи **до 5 квітня.** Нагадуємо, що роботи приймаються тільки **за 2014 рік.**

ТРАДИЦІЇ

ОБЕРІГ РОДУ НАШОГО

Свято Стрітення овіяне народними повір'ями, традиціями і звичаями.

Наші пращури свято вірили у магічну силу Стрітенської свічки, у чудодійність води, освяченої на Стрітення, – таким був лейтмотив літературно-мистецької композиції «Стрітенська свіча – оберіг роду нашого», яка відбулася у залі «Просвіти» в селі Бортники, що на Тлумаччині.

Марія Андріїв, директор НД Володимир Слободян з учасниками свята «Стрітенська свіча – оберіг роду нашого»

Святковий концерт, у якому взяли участь члени «Молодої «Просвіти», діти, старожили села, підготував директор Народного дому Володимир Слободян.

Біблійну історію про зустріч первосвященика Симеона з маленьким Ісусом присутнім розповідали Марія Кузів, Олег Городніцький, Роман Горбак та Оксана Іщук.

З розповіддю про давні бортниківські звичаї, пов'язані зі Стрітенською свічкою, або Громницею, як її ще називали, перед присутніми виступила поважна бортниківська ґаздиня Марія Андріїв. Жінка шанованого віку зазначила, що всі ці стрітенські традиції вона запам'ятала з дитинства, багато з розповідей своїх матері й бабусі.

Наймолодші бортниківчани з запаленими Стрітенськими свічками розповідали присутнім про народні прикмети, пов'язані з майбутнім урожаєм, з погодою на Стрітення, за якою визначають, яка буде весна – рання чи пізня...

Завершальним акордом святкової програми прозвучали поетичні рядки:

Ой громнице-свічечко!
Святая водиченько!
Від біди оберігай
наш майбутній урожай!
Дай здоров'я нам усім
та достатку в кожен дім!

Свято Стрітеннння у Бортниках – це ще одна сторінка великої народознавчої книги, яка є неоціненним скарбом минулих і сучасних поколінь роду нашого...

Оксана ВАТИЛІВ,
вчитель початкових класів с. Бортники Тлумацького району

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ДУХ ЖИВЛЮЩОГО ОПТИМІЗМУ

У шкільній бібліотеці с. Голинь відбулася презентація книжки лауреата Шевченківської премії Михайла Андрусяка «Залізо у вогні». Її підготували й провели молоді просвітяни та члени наукового гуртка «Літературознавець». У вступному слові їхній наставник, заслужений учитель України Оксана Тебешевська розповіла про автора видання, охарактеризувала його творчий доробок.

Андрій Яцук, Діана Павлів, Марія Романишин, Христина Качак, Руслан Ягілович, Роман Гладенький, Ростислав Мосюрчак, Ярослав Комар ознайомили присутніх із новою книжкою прикарпатського письменника, в основу якої лягли спогади останнього Головного Командира УПА Василя Кука, зачитали та проаналізували уривки з окремих розділів, продемонстрували світлини-ілюстрації до них, наголосили на великому значенні зібраних автором матеріалів про боротьбу українців за волю від Першої світової війни до початку 50-их років для вивчення правдивої історії української нації.

Завідувач шкільної бібліотеки Іванна Яцук зробила огляд виставки «Правдиве слово Михайла Андрусяка», наголосила на тому, що кожна книжка автора дійсно сповнена, як пише М. Васильчук, «духом живлющого національного оптимізму».

Андрій ЯЦУК, *член гуртка «Літературознавець» та «Молодої Просвіти» с. Голинь Калуського району*

ЗНАЙ НАШИХ!

50-РАЗОВИЙ ЧЕМПІОН

У столиці відбулися Міжнародні змагання – відкритий чемпіонат Києва з легкої атлетики серед ветеранів (осіб старших 30 років). У змаганнях, крім українських, взяли участь і зарубіжні спортсмени. Успішно виступили на ньому іванофранківці Василь Кричун та Іван Файчак.

Іван Файчак став триразовим чемпіоном, вигравши біг на 60 м з бар'єрами, стрибки у довжину та висоту.

Василь Кричун став чотириразовим чемпіоном, вигравши біг на 200, 400, 800 м та спортивну ходьбу на 3 км. Таким чином, Василь Кричун став уже 50-разовим чемпіоном Києва.

Вітаємо переможців.

Наш кор.

АКЦІЇ

ВОНА – ЯК СВІТ ВЕЛИКА Й ДАВНЯ

Задушевним «Вальсом кохання» у виконанні Лесі Мельник обласна «Просвіта» запросила мешканців міста і гостей на відзначення свята Валентина у центрі Івано-Франківська. По-різному сприймають його у нас. Найбільше до душі воно молоді. Дедалі частіше починають його шанувати і старші люди, бо, як кажуть, коханню всі літа підвладні.

Як от просвітянське подружжя Надія та Орест Івасики. Через 55 років вони пронесли вогник кохання, прожили в мирі й злагоді. Звичайно, що тужать за молодими роками. Про це вони розповіли, виконавши разом хвилюючу пісню «А молодість не вернеться...»

Любов. Спробуй осягнути її, коли вона, як світ, – велика й давня. Спробуй опиши, коли люди вклали її в однеоднісіньке слово. Саме про ці почуття співали Настя Гаріджук, Елеонора Джичка, Катя Круліковська, Христина Сорока, Людмила Ґедзь, вокальні ансамблі «Смеріч-ка» та «Квіти ромену».

Лейтмотивом заходу були слова з повстанської пісні «Я сьогодні від вас від'їжджаю, боронити ріднесенький край, може, вернусь, а може, не знаю... Ти, дівчино, про мене згадай». У всі часи, коли чоловіки йшли на війну, прощаючись зі своїми коханими, співали про це пісні. Тому на захід були запрошені бійці АТО, які вже були на війні й мали невдовзі від'їжджати захищати Україну. Їм дарувала пісні обласна організація «Жіноча громада» і бажала, щоб вони повернулись живими до своїх коханих, щоб наша держава стала сильною і могутньою, щоб жодне покоління не зазнавало воєнного лихоліття.

«Повертайтесь живими» – просила у своєму вірші поетеса зі Львова Наталія Крісман, яка щойно повернулася з АТО. Про найвище людське почуття говорив у вірші Михайло Микитюк.

На заході чисельно були присутні члени новоствореної громадської організації «Українці Донбасу і Криму» під керівництвом Лариси Пантелюк. Одна з них, Олена Рудь, в минулому адміністратор Донецької філармонії, акапельно виконала пісню «Ніч яка місячна...» для свого чоловіка Валентина. А здебільшого вона молиться, щоб нарешті завершилася війна, щоб Україна зажила мирним життям, щоб кожен з нас гордився, що він є громадянином процвітаючої держави.

Для цього кохаймось, любімся, бо це почуття робить нас сильнішими й витривалішими.

Михайлина БОДНАР, *завідувачка культмасової роботи обласної «Просвіти»*

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНИ

МУСІЙ

У давній єгипетській леґенді розповідається, ніби-то одна з царівен неждано побачила на плесі Нілу колиску з немовлям. Врятувавши малятко, царівна назвала його єгипетським словом – Месу (той, кого витягли з води). Згодом, змужнівши, Месу став леґендарним юдейським царем Мойсеєм.

Від цього наймення і виникло наше ім'я Мусій (Мойсей). Схоже ім'я мають і східні народи. Воно звучить у них, однак, трохи інакше: Муса (так звали, як відомо, славного сина татарського народу, мученика фашистських тюрем та концтаборів, поета-героя Джаліля).

Прізвищний ряд імені такий: Мусієнко, Мойсеєнко, Мусійко, Мусійчук, Мусак, Мусаченко, Мойшер, Моріц (згерманізована форма імені Мойсей).

ЮХИМ

Ім'я Юхим у нас колись, видно, було дуже популярним. Про це, зокрема, свідчить безліч прізвищ, утворених від нього: Юхименко, Єфименко, Юхимчук, Юхимович (Яхимович), Юхимусь/Юхимась, Юхимасенко, Юхимець тощо.

Ім'я це носять навіть жінки: Юхима, або Хима.

Своїм коренем згадане ім'я з'єднане з грецьким словом, котре в перекладі передається, як «благодушний», «радісний», «доброхвальний».